Pressmeddelande

En av fyra i utsatta områden: Att rösta annorlunda än familj och vänner accepteras inte

Var fjärde boende i utsatta områden upplever att det i bostadsområdet inte är accepterat att rösta på ett annat parti än familj, släkt och vänner. I övriga Sverige är motsvarande andel 15 procent. Dessutom uppger dubbelt så många i utsatta områden (nio procent) att de upplevt påtryckningar att rösta på ett visst parti eller en viss kandidat inför valet, jämfört med fyra procent i övriga Sverige. Det visar delrapporten ”Fri att välja?” i Järvaveckan Researchs rapportserie Sverigerapporten 2026 – Efter valet, genomförd av Indikator Opinion på uppdrag av Stiftelsen Järvaveckan.

Inför riksdagsvalet 2026 publicerade Järvaveckan Research rapportserien Sverigerapporten 2026 – Före valet, en valundersökning bland boende i Sveriges utsatta områden och i övriga Sverige. Efter valet har en uppföljande undersökning genomförts i utsatta områden, som redovisas i rapportserien Sverigerapporten 2026 – Efter valet. För att jämföra resultaten har en parallell datainsamling genomförts där samma frågor ställts till ett slumpmässigt urval av personer som bor i övriga Sverige. Frågorna ställdes i Indikator Opinions eftervalsundersökning 2026 och drygt 3 500 personer har deltagit i de två urvalen.

I utsatta områden upplever 26 procent att det inte är särskilt, eller inte alls, accepterat i bostadsområdet att rösta på ett parti som ens vänner, familj eller släkt inte röstar på. Samtidigt upplever en majoritet, 53 procent, i utsatta områden att det är helt eller delvis accepterat. Motsvarande andel i övriga Sverige är 65 procent.

Dubbelt så många i utsatta områden har upplevt påtryckningar

Nio procent av de boende i utsatta områden uppger att de upplevde påtryckningar att rösta på ett visst parti eller en viss kandidat inför valet. I övriga Sverige är andelen fyra procent. Men bland 18–29-åringar är erfarenheter av påtryckningar ungefär lika vanliga i utsatta områden (9 procent) som i övriga Sverige (10 procent).

– Din röst ska vara din egen. Ingen ska behöva välja mellan sin politiska övertygelse och omgivningens acceptans. Sådana normer kan på sikt begränsa individens frihet och skada tilliten till demokratin. Vi får inte relativisera bort problemet, men inte heller dra långtgående slutsatser om hela bostadsområden eller befolkningsgrupper, säger Ahmed Abdirahman, samhällsanalytiker och vd för Stiftelsen Järvaveckan.

Unga och boende med utländsk bakgrund upplever oftare att det accepteras att berätta om sitt partival

Att öppet berätta vilket parti man röstar på upplevs som helt eller delvis accepterat av ungefär 57 procent i både utsatta områden och i övriga Sverige. Men inom utsatta områden finns tydliga skillnader. Bland boende med utländsk bakgrund upplever 60 procent att det är accepterat att prata om sitt partival, jämfört med 50 procent bland dem med svensk bakgrund. Ännu större är skillnaden mellan unga och äldre. Bland 18–29-åringar i utsatta områden upplever 67 procent att det är accepterat att öppet berätta om sitt partival. Bland personer som är 65 år eller äldre i

utsatta områden är andelen 43 procent. Generationsmönstret återkommer i övriga Sverige, där motsvarande andelar är 63 procent respektive 46 procent.

Religion spelar roll för hur öppet man talar om sitt partival

I utsatta områden upplever 72 procent av dem som identifierar sig med islam att det är accepterat att öppet berätta vilket parti man röstar på, jämfört med 50 procent av dem som identifierar sig med kristendom. Bland dem som uppger att religionen är viktig i vardagen är andelen som upplever att det är accepterat att prata om sitt partival 68 procent, jämfört med 51 procent bland dem som uppger att religion inte är viktig i vardagen.

Om undersökningen

Delrapporten ”**Fri att välja?**” är en del av Stiftelsen Järvaveckans eftervalsundersökning 2026 och rapportserien Sverigerapporten 2026 – Efter valet och publiceras inom ramen för Järvaveckan Research. Undersökningen har genomförts av det oberoende undersökningsinstitutet Indikator Opinion på uppdrag av Stiftelsen Järvaveckan. Indikator Opinion har ansvarat för datainsamling och undersökningens genomförande. Frågorna ställdes i Indikator Opinions eftervalsundersökning 2026 och drygt 3 500 personer har deltagit i de två urvalen.

Datainsamlingen genomfördes den 25 september–8 oktober 2026. Totalt deltog 1 643 personer från områden runt om i Sverige som Polismyndigheten klassificerade som utsatta områden. Deltagarna har bjudits in till undersökningen via Kivra (svarsfrekvens 15 procent). I övriga Sverige svarade 1 871 personer, främst via Indikator Opinions slumpmässigt rekryterade panel (deltagarfrekvens 49 procent).

Resultaten för utsatta områden har viktats efter ålder och uppskattat partival. Resultaten för övriga Sverige har viktats efter kön, ålder och partival.

Kunskapspartner: Catarina och Sven Hagströmers stiftelse.

Om Järvaveckan Research

Järvaveckan Research är Stiftelsen Järvaveckans kunskapsverksamhet som tar fram faktarapporter och undersökningar om människors attityder och levnadsvillkor i Sverige, i frågor som demokrati, ekonomi, försvar och välfärd. Fokus ligger på befolkningsgrupper som sällan nås av traditionella undersökningar och på hur deras situation skiljer sig från eller liknar befolkningen i övrigt. Hittills har ett 40-tal rapporter och undersökningar publicerats. Stiftelsen Järvaveckan är en nationell ideell organisation som är partipolitiskt och religiöst obunden.

Presskontakt

Ahmed Abdirahman, samhällsanalytiker och vd för Stiftelsen Järvaveckan
Ahmed.Abdirahman@jarvaveckan.se, 073 907 75 09

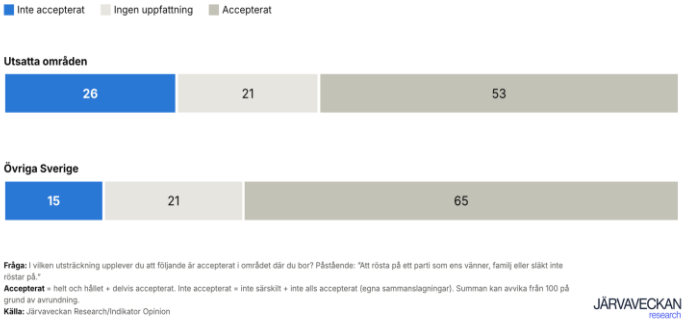
Grafik

Statistik finns tillgänglig i följande diagram. Ange källangivelsen ”Järvaveckan Research/Indikator Opinion”.

JÄRVAVECKAN
research

Var fjärde i utsatta områden: I bostadsområdet accepteras inte att rösta annorlunda än familj och vänner

Att rösta på ett parti som ens vänner, familj eller släkt inte röstar på, procent

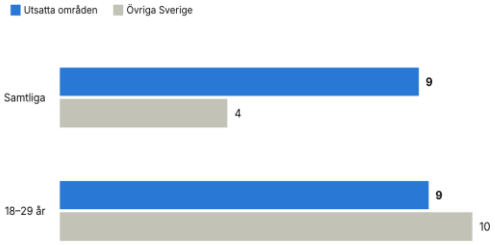

Fråga: I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Påstående: "Att rösta på ett parti som ens vänner, familj eller släkt inte röstar på."
Accepterat = helt och hållet + delvis accepterat. Inte accepterat = inte särskilt + inte alls accepterat (egna sammanslagningar). Summan kan avvika från 100 på grund av avrundning.
Källa: Järvaveckan Research/Indikator Opinion

JÄRVAVECKAN research

Dubbelt så många i utsatta områden har upplevt påtryckningar – men bland unga är det lika många

Har själv upplevt påtryckningar att rösta på ett visst parti eller en viss kandidat inför valet. Andel som svarat ja, procent

Fråga: Inför riksdagsvalet 2026, upplevde du påtryckningar att rösta på ett visst parti eller en viss kandidat? (Med påtryckningar menar vi att någon försökte påverka ditt val på ett sätt som gjorde att du inte kände dig helt fri att välja själv. Vi menar inte vanliga argument eller rekommendationer.)
Källa: Järvaveckan Research/Indikator Opinion

JÄRVAVECKAN research

I utsatta områden upplever fler med utländsk bakgrund att det är accepterat att berätta sitt partival

Utsatta områden. Andel som upplever att det är helt eller delvis accepterat, procent

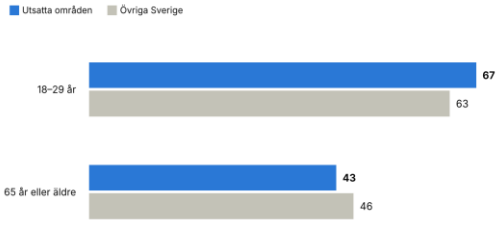

Fråga: I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Påstående: "Att öppet berätta vilket parti man röstar på."
Accepterat = helt och hållet + delvis accepterat (egen sammanslagning).
Källa: Järvaveckan Research/Indikator Opinion

JÄRVAVECKAN research

Unga upplever oftare än äldre att det är accepterat att berätta sitt partival

Andel som upplever att det är helt eller delvis accepterat, procent

Fråga: I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Påstående: "Att öppet berätta vilket parti man röstar på."
Accepterat = helt och hållet + delvis accepterat (egen sammanslagning).
Källa: Järvaveckan Research/Indikator Opinion

JÄRVAVECKAN research

Religion spelar roll för hur öppet man upplever att man kan tala om sitt partival

Utsatta områden. Andel som upplever att det är helt eller delvis accepterat, procent

Fråga: I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Påstående: "Att öppet berätta vilket parti man röstar på."
Accepterat = helt och hållet + delvis accepterat (egen sammanslagning).
Religion: islam och kristendom = den religion eller livsåskådning man identifierar sig med. Religion viktig = mycket eller ganska viktig i vardagen; inte viktig = inte särskilt eller inte alls viktig.
Källa: Järvaveckan Research/Indikator Opinion

JÄRVAVECKAN research